

**ВНЗ ЛОР «ЛЬВІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ МЕДСЕСТРИНСТВА
ТА ЛАБОРАТОРНОЇ МЕДИЦИНИ ІМ. АНДРЕЯ КРУПІНСЬКОГО»**

Кафедра лабораторної медицини (виpusкова)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ к. м. н., доц. Й.М. Федечко

«_____» _____ 2016 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Санітарно-гігієнічна експертиза

Галузь знань 22 Охорона здоров'я

Спеціальність 224 Технології медичної діагностики та лікування

Спеціалізація Лабораторна діагностика

Освітній ступінь магістр

2016/2017 навчальний рік

Робоча програма з дисципліни

Санітарно-гігієнічна експертиза

для студентів галузі знань **22 Охорона здоров'я**
спеціальність **224 Технології медичної діагностики та лікування**
спеціалізація **Лабораторна діагностика**

Розробники:

М. Шегедин – д. м. н., проф., Заслужений лікар України, ректор;
Ю. Кіт – к. м. н., доцент кафедри гігієни;
І. Смачило – Заслужений працівник освіти України, завідувач
навчально-методичного кабінету;
Ж. Головацька – викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-
методист;
Г. Михальчук – завідувач ЛМВ ДУ «ЛОЛЦ» МОЗ України;
О. Дунаєвська – лікар оргвідділення Львівського міського відділу ДУ
«ЛОЛЦ» МОЗ України.

Робочу програму схвалено на засіданні випускової кафедри лабораторної
медицини.

Протокол від « 30 » серпня 2016 року № 1

Завідувач кафедри _____ к. м. н., доц. Й.М. Федечко

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3,5	Галузь знань <u>22 Охорона здоров'я</u>	Нормативна
Модулів – 1		Рік підготовки
Змістових модулів – 2	Спеціальність <u>224 Технології медичної діагностики та лікування</u>	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання <u>відповідно до теми магістерської роботи</u>		Семестр
Загальна кількість годин – 105		III-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 3		Спеціалізація <u>Лабораторна діагностика</u>
	Освітній ступінь <u>магістр</u>	18 год.
		Практичні
		36 год.
		Самостійна робота
		51 год.
Вид контролю:		
залік, атестаційний екзамен		

Примітка

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить для денної форми навчання – **51 %**.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни «Санітарно-гігієнічна експертиза» – формування професійних знань і навичок щодо принципів дослідження факторів навколишнього середовища, їх впливу на здоров'я людини та суспільства в цілому, значення гігієнічних нормативів, профілактичних заходів, які забезпечують оптимальні умови для життєдіяльності людини, збереження та зміцнення її здоров'я.

Завдання – експертиза об'єктів довкілля, умов проживання, праці, навчання, харчування тощо, закономірностей впливу чинників і умов навколишнього середовища на організм людини з подальшою інтерпретацією результатів лабораторних досліджень та гігієнічними висновками щодо відповідності їх до вимог Держстандартів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- основні категорії та поняття в галузі гігієни, гігієнічної експертизи;
- основні законодавчі та нормативні документи в галузі санітарного нагляду;
- основні розділи роботи, права та посадові обов'язки магістра гігієнічної лабораторії;
- гігієнічну характеристику та принципи нормування шкідливих чинників довкілля;
- заходи профілактики негативної дії чинників довкілля на здоров'я;
- гігієнічні вимоги до обладнання та влаштування об'єктів довкілля різного призначення;
- профілактику аліментарних захворювань та харчових отруєнь;
- основні параметри токсикометрії;
- основи гігієнічного нормування іонізуючої радіації;
- групи критичних органів в радіаційній медицині;
- заходи профілактики шкідливого впливу іонізуючих випромінювань;

вміти:

- застосовувати в практичній діяльності директивні та законодавчі документи, які регламентують діяльність лабораторних центрів;
- проводити санітарну експертизу об'єктів навколишнього і виробничого середовища;
- визначати вид і обсяг необхідних лабораторних досліджень;
- використовувати уніфіковані методи досліджень та новітні технології із використанням сучасних приладів та обладнання;
- застосовувати фізикометричні методи досліджень;
- визначати потужність дози іонізуючого випромінювання, дози зовнішнього опромінення, рівні радіоактивного забруднення об'єктів дозиметрами та радіометрами;
- оцінювати ризик при проведенні епідеміологічних досліджень;
- аналізувати результати санітарної експертизи;
- заповнювати форми обліково-оперативної документації з відповідного розділу діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Санітарно-гігієнічна експертиза.

Змістовий модуль 1. Організаційні та методологічні основи санітарно-гігієнічної експертизи. Документація лабораторних центрів.

Лекція

Тема 1. Організаційні, правові та методологічні основи санітарно-гігієнічної експертизи.

Практичне заняття

Тема 1. Регламенти роботи лабораторних центрів. Основна законодавча та нормативно-технічна документація лабораторних центрів.

Змістовий модуль 2. Санітарно-гігієнічна експертиза об'єктів довкілля.

Лекції

Тема 2. Організація санітарно-гігієнічної експертизи за станом атмосферного повітря.

Тема 3. Санітарно-гігієнічна експертиза якості води централізованих і децентралізованих систем водопостачання.

Тема 4. Гігієна ґрунту. Гігієнічне нормування пестицидів, солей важких металів та добрив у ґрунті.

Тема 5. Санітарно-гігієнічна експертиза харчової продукції. Аліментарна токсикологія.

Тема 6. Загальні основи санітарної експертизи фізичних, хімічних і біологічних чинників виробничого середовища.

Тема 7. Організація санітарно-гігієнічної експертизи радіаційного стану об'єктів навколишнього середовища.

Тема 8. Санітарно-токсикологічна експертиза в практиці лабораторних центрів.

Тема 9. Методологія оцінки ризику при проведенні епідеміологічних досліджень.

Практичні заняття

Тема 2. Сучасні фотоелектроколориметричні, полярографічні, хроматографічні, атомно-адсорбційні методи дослідження забруднень атмосферного повітря і повітря робочої зони.

Тема 3. Методи проведення санітарно-гігієнічної експертизи води.

Тема 4. Основні принципи і методи проведення санітарно-гігієнічної експертизи якості харчових продуктів.

Тема 5. Санітарно-гігієнічна експертиза фізичних та хімічних факторів виробничого середовища.

Тема 6. Санітарно-гігієнічна експертиза об'єктів довкілля, забруднених радіоактивними речовинами.

Тема 7. Лабораторний контроль за вмістом пестицидів та полімерних матеріалів в об'єктах довкілля.

Тема 8. Оцінка ризику при проведенні епідеміологічних досліджень.

Тема 9. Модульний контроль 1. Санітарно-гігієнічна експертиза.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	усього	денна форма		
		у тому числі		
	л	п	СРС	
1	2	3	4	5
Модуль 1. Санітарно-гігієнічна експертиза				
Змістовий модуль 1. Організаційні та методологічні основи санітарно-гігієнічної експертизи. Документація лабораторних центрів				
Тема 1. Організаційні, правові та методологічні основи санітарно-гігієнічної експертизи. Регламенти роботи лабораторних центрів. Основна законодавча та нормативно-технічна документація лабораторних центрів	10	2	4	4
Разом за змістовим модулем 1	10	2	4	4
Змістовий модуль 2. Санітарно-гігієнічна експертиза об'єктів довкілля				
Тема 1. Організація санітарно-гігієнічної експертизи за станом атмосферного повітря. Сучасні фотоелектроколометричні, полярографічні, хроматографічні, атомно-адсорбційні методи дослідження забруднень атмосферного повітря і повітря робочої зони	12	2	4	6
Тема 2. Санітарно-гігієнічна експертиза якості води централізованих і децентралізованих систем водопостачання	10	2	4	4
Тема 3. Гігієна ґрунту. Гігієнічне нормування пестицидів, солей важких металів та добрив у ґрунті	8	2		6
Тема 4. Санітарно-гігієнічна експертиза харчової продукції. Аліментарна токсикологія	14	2	4	8

Тема 5. Загальні основи санітарної експертизи фізичних, хімічних і біологічних чинників виробничого середовища	11	2	4	5
Тема 6. Організація санітарно-гігієнічної експертизи радіаційного стану об'єктів навколишнього середовища	14	2	4	8
Тема 7. Санітарно-токсикологічна експертиза в практиці лабораторних центрів. Лабораторний контроль за вмістом пестицидів та полімерних матеріалів	10	2	4	4
Тема 8. Методологія оцінки ризику при проведенні епідеміологічних досліджень	8	2	4	2
Тема 9. Модульний контроль 1. Санітарно-гігієнічна експертиза	8		4	4
Разом за змістовим модулем 2	95	16	32	47
Усього годин	105	18	36	51

5. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Організаційні, правові та методологічні основи санітарно-гігієнічної експертизи	2
2.	Організація санітарно-гігієнічної експертизи за станом атмосферного повітря	2
3.	Санітарно-гігієнічна експертиза якості води централізованих і децентралізованих систем водопостачання	2
4.	Гігієна ґрунту. Гігієнічне нормування пестицидів, солей важких металів та добрив у ґрунті.	2
5.	Санітарно-гігієнічна експертиза харчової продукції. Аліментарна токсикологія	2
6.	Загальні основи санітарно-гігієнічної експертизи фізичних, хімічних і біологічних чинників виробничого середовища	2
7.	Організація санітарно-гігієнічної експертизи радіаційного стану об'єктів навколишнього середовища	2
8.	Санітарно-токсикологічна експертиза в практиці лабораторних центрів	2
9.	Методологія оцінки ризику при проведенні епідеміологічних досліджень	2
	Разом:	18 год

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Регламенти роботи лабораторних центрів. Основна законодавча та нормативно - технічна документація лабораторних центрів	4
2.	Сучасні фотоелектроколориметричні, полярографічні, хроматографічні, атомно-адсорбційні методи дослідження забруднень атмосферного повітря і повітря робочої зони	4
3.	Методи проведення санітарно-гігієнічної експертизи води	4
4.	Основні принципи і методи проведення санітарно-гігієнічної експертизи якості харчових продуктів	4
5.	Санітарно-гігієнічна експертиза фізичних та хімічних факторів виробничого середовища	4
6.	Санітарно-гігієнічна експертиза об'єктів довкілля, забруднених радіоактивними речовинами	4
7.	Лабораторний контроль за вмістом пестицидів та полімерних матеріалів в об'єктах довкілля	4
8.	Оцінка ризику при проведенні епідеміологічних досліджень	4
9.	Модульний контроль 1. Санітарно-гігієнічна експертиза	4
	Разом:	36 год

7. Теми лабораторних занять не передбачені

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Правові основи діяльності лабораторних центрів з дослідження факторів навколишнього та виробничого середовища	4
2.	Моніторинг стану атмосферного повітря. Методи атомно-абсорбційної спектроскопії в екологічних дослідженнях	4
3.	Методика гігієнічної оцінки комплексного впливу параметрів мікроклімату на теплообмін людини	2
4.	Методика гігієнічної оцінки проб води, забрудненої хімічними речовинами	4
5.	Методика визначення гранично допустимого рівня внесення хімічних речовин у ґрунт (ГДРВ) та їх безпечної залишкової кількості (БЗК)	4
6.	Методологічні та методичні основи, загальна схема вивчення впливу комплексу чинників на здоров'я людини	2
7.	Методика експертної оцінки впливу ксенобіотиків в харчових продуктах на організм людини	4
8.	Медико-гігієнічні проблеми генної інженерії та оцінка генно модифікованих продуктів харчування	4
9.	Санітарно-гігієнічне законодавство про охорону праці	2
10.	Санітарно-гігієнічна експертиза надійності знешкодження промислових відходів і викидів	3
11.	Розрахункові методи оцінки радіаційної небезпеки та параметрів захисту від зовнішнього опромінення	4
12.	Медико-біологічні аспекти аварії на ЧАЕС. Генетичні ефекти іонізуючого опромінення	4
13.	Сучасні аспекти використання пестицидів та агрохімікатів	4
14.	Психологічні основи оптимізації повсякденної діяльності людини	2
15.	Підготовка до модульного контролю 1. Санітарно-гігієнічна експертиза	4
	Разом:	51

9. Індивідуальні завдання
відповідно до теми магістерської роботи.

10. Методи навчання
лекції, практичні заняття, індивідуальні, самостійна робота студента,
консультації.

11. Методи контролю
самоконтроль, поточний контроль, модульний контроль (тестові
завдання та контроль практичних навичок), залік, атестаційний екзамен.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад

Поточне оцінювання, МК та самостійна робота											СМО	ПМО	ECTS
Модуль 1													
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	САП	T9 МК	МО			
4	3	5	3	4	4	5	4	80	78	79	79	79	C

T1 – T8 – теми занять модуля 1;

САП – середнє арифметичне з усіх позитивних поточних оцінок в національній шкалі, яке переводиться у 100 – бальну шкалу (відповідно до «Положення про кредитно-модульно-рейтингову систему організації освітнього процесу» (КМРСООП) у ВНКЗ ЛОР «Львівський інститут медсестринства та лабораторної медицини ім. Андрея Крупинського»);

МК (модульний контроль) – середнє арифметичне оцінювання тестових завдань та практичної частини;

МО (модульна оцінка) – це середнє арифметичне САП та МК;

СМО (семестрова модульна оцінка) – це середньоарифметична МО;

ПМО (підсумкова модульна оцінка) – виставляється в кінці вивчення дисципліни за 100– бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ЄКТС.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

За 100-бальною шкалою ВНКЗ ЛОР «Львівський інститут медсестринства та лабораторної медицини ім. Андрея Крупинського»	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	<i>відмінно</i>	A
80-89	<i>добре</i>	B
70-79	<i>добре</i>	C
60-69	<i>задовільно</i>	D
51-59	<i>задовільно</i>	E
35-50	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>	FX
0-34	<i>незадовільно з обов'язковим повторним курсом вивчення дисципліни за зазначений семестр</i>	F

13. Методичне забезпечення

Навчально-методичні посібники, підручники, електронні підручники, методичні посібники, методичні рекомендації, конспекти лекцій, тестові збірки, банк тестів, ситуаційні задачі, комп'ютерні технології, результати санітарної експертизи та лабораторних досліджень, програмне забезпечення (медична інформаційна система «Доктор Елекс») тощо.

14. Рекомендована література

Базова:

1. Гігієна праці: Підручник/ Ю.І. Кундієв, О.П. Яворовський, А.М. Шевченко та ін.; за ред. акад. НАН України, НАМН України, проф. Ю.І. Кундієва, чл.-ком. НАМН України проф. О.П. Яворовського. — К.: ВСВ „Медицина”, 2011. — 904 с.
2. Гігієна та екологія: Підручник/За ред. В.Г. Бардова. — Вінниця: Нова книга, 2006. — 720 с.
3. Гігієна харчування з основами нутріціології: Підручник. — У 2кн./ В.І.Ципріян, І.Т.Матасер, В.І.Слоботкін та ін.; за ред. проф. В.І. Ципріяна. — К.: Медицина, 2007. — 544 с.

Допоміжна:

1. Гігієна та охорона праці медичних працівників: Навч. посібник/В.П.Москаленко, О.П. Яворовський, Д.О. Ластков. — К.: Медицина, 2009. — 176 с.
2. Профілактична медицина. Загальна гігієна з основами екології: Підручник/І.І.Даценко, Р.Д.Габович. — К.: Здоров'я, 2004. — 792 с.
3. Комунальна гігієна /Є.Г.Гончарук, В.Г.Бардов, С.І.Гаркавий, О.П. Яворовський та ін.; за ред. Є.Г.Гончарука. — К.: Здоров'я, 2003. — 728 с.
4. Гігієна дітей і підлітків: Підручник/Заред. проф. В.І.Берзіня. — К.: Асканія, 2008. — 307 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Експертні системи в медицині: навчальний посібник / Продеус А.М. та ін. — Запоріжжя: Видавництво ЗДІА, 2014. — 332 с.: іл. - [Електронний ресурс] – режим доступу: http://www.zgia.zp.ua/gazeta/ES_UchebnoePosobie.pdf.
2. Інформаційні технології та аспекти управління в охороні здоров'я. Методичні рекомендації / Мартинюк-Гресь С.Д., Сердюк В.Г. — МАУП, 2005. - [Електронний ресурс] – режим доступу: [rivneosvita.org.ua/method_kabinet/biblioteka.php/Книги %20/.../nw14.pdf](http://rivneosvita.org.ua/method_kabinet/biblioteka.php/Книги%20/.../nw14.pdf).
3. Користуйтеся наочними рубриками MeSh (MeSh Database). Львівський національний медичний університет ім. Д. Галицького. - 2016 - [Електронний ресурс] – режим доступу: <http://www.studfiles.ru/preview/5280672/page:8/>.